

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	---	240 Lei.
Fél évre	---	120 Lei.
Egy negyed évre	---	60 Lei.
Egy óra	---	20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
úti palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

☉ ☉ Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. ☉ ☉

Csütörtök, május 18.

A külföld előtt.

Aradváros villamos vasutjának kérdése ismét nagy lépéssel haladt előre, amennyiben a város vezetősége már legközelebb kírja a nyilvános pályázatot e közszükségletet kielégíteni hivatott vasut építésére. Különösen mi vesszük a nyilvános pályázat melletti döntést nagy megelégedéssel tudomásul, mert az *Aradi Közlöny* már elejétől fogva, amikor a villamos vasut építésének kérdése felvetődött, amellett foglalt állást, hogy a pályázat a legtagabb nyilvánosság számára irandó ki és hangsúlyozta, hogy lehetővé kell tenni a külföldi érdekeltségűeknek is a pályázatban való részvételt. Amikor tehát a város vezetősége úgy határozott, hogy a pályázati feltételeket és az építési tervezetet lefordíttatja német és angol nyelvre is, az *Aradi Közlöny* álláspontja jutott diadalra. Elvégre egy sok millió befektetésről van szó, amelynek a verseny szabadsága mellett a város milliókat takaríthat meg, mert azok a pályázók, akik súlyt helyeznek e munka elnyerésére, számolni fognak a konkurenciával, ami bizonyára nagy mértékben fogja befolyásolni a készíthető költségvetést. Dicséretes dolgot cselekedett ennél fogva

a város vezetősége, amikor az első érdemleges lépés megtételénél ily nagy körültekintéssel járt el.

Ez alkalommal azonban hangsúlyoznunk kell, hogy nem foglalkunk elvi álláspontot külföldi érdekeltségek javára és nem az volt a vezető gondolatunk, hogy okvetlenül külföldiek zsebébe vándoroljon a villamos vasut építkezési költségeiből származó haszon. Mi minden esetre szivesebben látnók, ha ez a haszon a belföldön marad. Csak azt akartuk elérni, hogy külföldi érdekeltségűeknek a pályázatban való részvételével ne álljon az az egy-két belföldi vállalat versenytárs nélkül, ami föltétlenül azt eredményezte volna, hogy villamos vasutunk jó néhány millióval drágábban épült volna, mint az adott esetben. Ha a pályázat eredményeképpen azonban bebizonyosult, hogy a külföldiek olcsóbbak, akkor, de csak akkor, akkor azonban okvetlenül rájuk kell bízni az aradi villamos vasut megépítését. Mert nekünk aradiaknak nemcsak az az érdekünk, hogy végre mi is modern közlekedési eszközzel rendelkezünk, hanem az is, hogy ne terhelje meg ok nélkül túlságosan a várost és ami vele egyértelmű: a város közönségét. A pályázat eredménye minden bizonnyal be-

fogja bizonyítani, hogy az *Aradi Közlöny*nek igaza volt, amikor mindjárt a terv felmerülésekor, a

legnagyobb, a külföldre is kiterjeszkedő nyilvánosság mellett foglalt állást.

A franciák legyőzték Lloyd-George-ot.

(Mit mond Joffe orosz delegátus? — Hagától sem várnak eredményt.)

PÁRIS. A francia kormány meg van elégedve a genuai konferencia eddigi eredményével, mert Franciaország megmaradt mindvégig eredeti álláspontjánál és az angoloknak be kellett látniok, hogy a Franciaországgal való szövetség elengedhetetlenül szükséges számukra. A kormány véleménye szerint a franciák Genuában győzelmet arattak Lloyd George felett.

FRANKFURT. Moszkvai szikratávirat alapján jelentik, hogy Genuából a szovjetdelegáció tagjainak nagyrésze visszatért. Joffe a delegáció egyik tagja kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy neki az az impressziója, hogy az antant szétugrása befejezett tény. Valamennyi európai államban elpalástolhatóan az elégedetlenség a versaillesi békeszerződés miatt. A genuai tárgyalások főeredményének tekinthető szerinte, hogy a kisanatant Oroszország felé fordult.

WASHINGTON. Az Egyesült Államok kormánya hivatalosan közölte, hogy kívánatos volna az,

hogy a kormány a hágai konferencián közreműködők és segítségével üdvös eredményeket érjenek el az újjáépítés kérdésében. Tekintettel azonban az oroszok május tizenegyedik memorandumában elfoglalt álláspontjára, az Egyesült Államok kormányának véleménye szerint előreláthatóan a hágai konferencia is ugyanolyan nehézségekbe fog ütközni, mint a genuai. A kormány hangoztatta, hogy Oroszország maga készítse elő újjáépítésének feltételeit, mert a mostani kezdeményezésben az Egyesült Államok segítségéhez szükséges pontos körvonalak nem találhatóak fel.

NEWYORK. Az Associated Presse szerint az Egyesült Államok kormánya nem fogadja el a hágai szakértő bizottságba való meghívást. (Rador.)

— Bratlanu hazajön. Bucaresti. Bratlanu miniszterelnök Genuából Rómába és Párisba utazik és azután tér vissza az országba. (Rador.)

BUDAPESTI LEVEL.

Az abszolút tánc papnője.

A régi, szép békeidőkben élénk szellemi összeköttetésben álltak a magyarok a derék, elnyomatásuk ellen örökösen küzdő finnekkel, akik minden alkalmat megragadtak arra, hogy a magyarság iránt érzett szimpátiájukat és a faji összetartozáság aszimétriát kifejezésre juttassák. De erősen tartják a faji rokonságot a magyarokkal az észtek is, akiket csak egy tengerszoros választ el északibb testvéreiktől. Néhány nap óta a maroknyi eszt nemzet egyik képviselője van Budapesten. Nem miniszter, nem politikai követ, csak egy fiatal lány. Csodálatosan széke, érdekes szépségű és a zenénél is nemzetközibb művészettel, a táncal igyekszik az összeköttetést megteremtteni ismeretlen fajokonaival.

Ella Ilbak a neve Terpsychore érdekes északi papnőjének, aki előkelő finn politikusok ajánlatára látogatott el Budapestre, hogy újszerű, a modern táncban talán forradalmat jelentő művészetét bemutassa. Fellépését a finn-magyar barátságot lelkesen ápoló írókból, tudósokból, művészekből álló kis csoport készíti elő és az

alig husz éves, orosz diáklányra emlékeztető, vállalkozó szellemű művésznő, aki az első biztató szóra habozás nélkül tette meg a hosszú körülményes utat a messzi Dorpatból a magyar fővárosig, szíves támogatóra talált itt Huszár Károly, a volt miniszterelnök feleségében, akihez ajánlóleveleket hozott magával.

Néhány hónappal ezelőtt Helsingforsban léptem fel, — felelt mosolyogva a kérdésekre Ilbak Ella a szálló halljában, — ott ajánlották, hogy igyekezzem Budapestre menni, a magyar testvérmemzethez, ahol nagy megértéssel fogadják az északi művészeket. A helsingforszi nemzeti színházban tartott táncestém után, hazautazásom előtt, Vesterinen szemátor az ottani eszt konzul levelet írt érdekemben Bán Aladárnak, a magyar finn-tudósnak, akit odakim nagyon jól ismernek és megkérte, készítse elő budapesti fellépésemre. Néhány héttel ezelőtt megérkezett a válasz, hogy felléphetek, van megfelelő színpad számomra. A levélírára már nem volt időm. Csak egy táviratot küldtem: „Jövök”. És most itt vagyok.

— Hogyan lett táncosnő? Hol működött eddig?

— A németesen Dorpatnak

nevezett Tartuban születtem, Estlandban, ahol az atyám földbirtokos volt. Gimnáziumi tanulmányaim elvégzése után, még a háboru alatt Pétervárra mentem, ahol az egyetemen a pszichoneurologiai kurzusnak lettem hallgatója. Hogy miért? Érdekel ez a tárgy. Akkoriban nyílt meg Iszacsenko-Szokolova asszonynak, a moszkvai színház híres drámai művésznőjének színpadművészeti plasztikai iskolája, amelynek növendéke lettem.

— Milyen műsora van? Mit táncol a kisasszony?

Ó, nekem nagyon különös fel fogásom van a táncról! Kérdés persze, hogy osztják-e ezt majd mások is? Azok a táncosnők, akiket eddig láttam, még a legkiválóbbak is, nem tudnak szabadulni bizonyos hagyományoktól, amelyek kétségkívül a balleből erednek. Ezek tudniillik mindig valami eszmei tartalmat, programot igyekeznek adni produkcióiknak. Én úgy érzem, ahogyan abszolút zene van, van abszolút tánc is. Tánc, amely minden más még rokonművészettől is független, teljesen önálló művészet, a magáért való tánc. Éppen ezért nem is tartom nagyon fontosnak a zenét a táncomnál. Nem a zenére táncolok, mint általában te-

szik, hanem a magam megkomponált, átértett táncához keresek egy megfelelő, hangulatban, ritmusban hozzáillő zenedarabot, mintegy keret, dekoratív eszköz gyanánt épp úgy, ahogyan a megfelelő kosztümöt kiválogatom. De van rá eset, amikor egyáltalán nincs is szükségem zenére, mert mindent a mozdulat fejez ki. A testet önálló hangszernek fogom fel, amely belső, mély gondolatok érzések kivetítésére a táncal zene nélkül is alkalmas, csak persze, érteni kell a módját. Egyelőre még csak kezdetén vagyok kísérleteimnek, érzem, hogy nem vagyok még tökéletes, de azt hiszem, a táncnak új evolúciójához jutok el azon az úton, amelyen elindultam.

Ilbak kisasszony kijelentette, hogy nagyon jól érzi magát Budapesten és cseppet sem bánta meg, hogy vaktában idejött a bizonytalanságba — testvéreket keresni. Most már csak az van hátra, hogy a bemutatkozása kedvező fogadtatásra találjon.

— Mert ez életkérdés számomra, — tette hozzá — Budapestről indulok neki tulajdonképpeni művészpályámnak, az itteni sikeremtől függ minden.

Az aradi kat. főgimnázium büszkeségei.

(Milyen az iskola kulturnívója? — Az intézet nagynevű volt tanárai és növendékei.)

Az aradi katolikus főgimnázium nyilvánossági jogát felfüggesztő rendelkezésnek van egy pontja, amelyben kétségbevonják a főgimnázium tanításának és nevelésének nivós voltát. A jelenlegi katolikus főgimnázium tanárainak nagy része itt kezdte az aradi főgimnáziumnál tanári működését. Vannak közöttük olyanok, akik már több mint 30 esztendeje tanítanak Aradon és ez idő alatt számos kiváló magyar és román tanuló került ki kezei alól az életbe, akik tudományos, közgazdasági munkásságokkal, politikai tevékenységükkel, művészi téren elért eredményeikkel csak dicsőséget szereztek annak a tanintézetnek és tanári karának, melynek nyolc esztendőn át tanítványai voltak. Az aradi Bibits alapi katolikus jellegű főgimnázium tanárai közül sokan kerültek magasabb polcra, vezető állásokba. Azt hisszük, hogyha az intézet ismertebb és kiválóbb tanárai neveinek egy részét soroljuk fel, máris megcáfoltuk a rendeletnek ezt a pontját. Az aradi főgimnázium egyik első igazgatója volt néhai *Lakatos Ottó* a magyarországi minorita rend főnöke, aki megírta Arad város történetét. A főgimnázium tanárai közül kiemelkedtek: *Ábrai Lajos*, aki az aradi kereskedelmi iskola igazgatója lett, *Boros Vida* a kiváló publicista és pedagógus a reáliskola igazgatója lett, *Goldis János* aradi görög keleti román püspök, *Kollmann Gyula* a legkiválóbb magyar parlamenti gyorsírók egyike lett, *Pirchela Imre* európai híru nyelvész, *Antolik Károly*, kit a pozsonyi reáliskola igazgatójává neveztek ki Aradról. Dr. *Jánosi Bélát* a budapesti egyetemre hívták meg az aradi főgimnáziumból. *Varga Ottó* európai híru történet-tudós is az aradi főgimnázium tanára volt hosszú időn át. Dr. *Cserépfalvi Józsefet* Aradról neveztek ki budapesti egyetemi tanárrá. *Jancsó Benedek* a kiváló magyar irodalomtörténész és esztétikus és dr. *Márki Sándor* a nagy híru történet-tudós sokáig tanított az aradi főgimnáziumban. A múlt esztendeig igazgatója volt a főgimnáziumnak *Burján János*, aki *Kara Győzővel*, hataimas latin szótárt állított össze, melyet ma is használnak az erdélyi román középiskolákban, a *Moise Nicoara* liceumban is.

Az aradi Bibits alapi katolikus jellegű főgimnáziumban tanultak és érettségiztek a következő nevesebb emberek: *Issekutz Károly* dr. Aradmegye, *Posgay Lajos* dr. Arad város volt főorvosa, *Boros Béni* az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak megteremtője és volt vezérigazgatója, *Ottrubay Károly* nyugalmazott törvényszéki elnök, *Bozóky Endre* jogakadémiai tanár, *Fábián László* volt törvényszéki

elnök, *Chorin Ferenc* dr. volt főrendiházi tag, a magyar gyáriparosok országos szövetségének elnöke, *Goldis János* volt aradi görög keleti román püspök, *Csiky Cergely* a hírneves magyar színműíró, *Nachtnébel Ödön* hírneves aradi ügyvéd, *Parecz Gyula* dr. volt megyei főorvos, *Sarlot* Domonkos Arad város volt rendőrfőkapitánya, *Téglássy Gábor* főigazgató, európai híru régész, *Pecican Sándor* volt árvászéki elnök, *Vörös Vidor* lapszerkesztő, *Vörös László* volt miniszter, dr. *Mülel Lajos* volt képviselő, *Szathmáry Gyula* nyugalmazott alispán, *Vargassay Lajos* Arad város nyugalmazott polgármestere, *Holló Lajos* dr. volt országgyűlési képviselő és lapszerkesztő, *Mladin Miklós* nyugalmazott alispán, *Lócs Rezső* Arad város nyugalmazott polgármestere, dr. *Tagányi Sándor* volt országgyűlési képviselő, *Pekár Mihály* budapesti egyetemi tanár, dr. *Prohászka László* orvos, dr. *Parecz Béla* ügyvéd, *Schill József* volt alispán, dr. *Posgay István* volt gyermekkorházi főorvos, dr. *Jegessy Károly* városi főügyész, *Zima Tibor* kereskedelmi és iparkamarai főtitkár, *Telmányi Emil*, *Berger Károly* hegedűművészek, *Vass Sándor* zongoraművész. Ezen kívül, ha erre terünk volna, még sok kiváló nevet sorolhatnánk fel. A románság vezetői közül ebben a főgimnáziumban végeztek középiskolai tanulmányaikat: *Goldis László* volt miniszter, szentszéki titkár, aki a Bibits alából ő ztondíjat is kapott, dr. *Avramescu Vazul* volt törvényszéki elnök, jelenleg állami ügyvéd, dr. *Barbura Sever* táblabíró, a megyei agrárbizottság elnöke, dr. *Beles Jenő* alispán, dr. *Robu János* főpolgármester, dr. *Marsieu Justin* országgyűlési képviselő, ügyvéd, dr. *Miclosi Kornél* a budapesti műegyetemen volt tanársegéd, jelenleg a timisoarai műegyetem tanára, dr. *Nichil Lázár* a kulturpalota igazgatója, *Albu Livius* a *Moise Nicoara* liceum tanára, dr. *Petrán Koriolán* a romániai muzeumok főfelügyelője, akinek most adta ki egy művészettörténeti tanulmányát a bécsi egyetem kulturbizottsága. Ez a bizottság csak a legkiválóbb munkákat adja ki. Itt végeztek még: *Suciu János* dr. volt miniszter, *Vatlian Traján* aradi görög keleti román esperes, *Mártha Sándor* dr. a timisoarai tábla elnöke, *Kuzman Döme* pénzügyi adminisztrátor, dr. *Miclea Sever*, volt országgyűlési képviselő, aradi ügyvéd, *Albu Kornél* volt targul-mures-i (marosvásárhelyi) tiszti főügyész, később polgármester, majd megyei prefektus, *Bavescu Döme* az 1. Dohj. ezred őrnagya. És még ezen kívül számosan.

E nevek felsorolásával az aradi katolikus főgimnáziumnak erde-

meiben gazdag múltját kívántuk ismertetni és egyben dokummentumokkal szolgálni tiszteletreméltó történetéből egy magyar középis-

kolának, melytől helyt nem álló okok miatt megvonták a nyilvánosság jogát.

Felére csökken Aradon a hus ára

(A város felterjeszti a miniszterhez a szükségletet. — Arustás hatósági ellenőrzés mellett.)

Az aradi hentesek és mészárosok dr. Angel István polgármester felhívására ma délután 12 órára csaknem teljes számban összegyűltek a városháza tanácsstermében. Az értekezleten dr. Robu János főpolgármester és dr. Angel István polgármester ismertette az ipari és kereskedelmi miniszteriumnak azt a nagyfontosságú rendelkezést, amely szerint a kormány hajlandó Arad város közönségét rendeletileg megmaximált árakon olcsó, élőállatokkal ellátni. A város vezetősége figyelembe vette az aradi hentesek és mészárosok anyagi érdekeit és átadja a miniszterium által felajánlott élőállatokat maximális áron, amely fele, sőt harmadrésze az aradi piaci sertés és szarvasmarha árának. Az értekezleten összegyűltek

bejelentették szükségleteiket és aláírásukkal kötelezték magukat annak átvételére. A város vezetősége még a mai nap folyamán értesítette a miniszteriumot, hogy mennyi sertés és szarvasmarha kell a város husszükségletének fedezésére. A hentesek és mészárosok az állatokat a megérkezés után maximális áron átvesszik a várostól és a szükséglet mennyiségét naponta levágják, hogy ki-mérjék a közönség részére. A huskimérés hatósági ellenőrzés mellett fog történni és a hus maximális árait a polgármester határozza meg, figyelembe véve a költségeket és a megfelelő polgári hasznot. A sertés és szarvasmarhahus ára előreláthatólag a jelenlegi ár felére fog csökkenni.

Irodalom és művészet.

* Az aradi városi színház heti műsora. Csütörtök: Hollandi menyecske, operett-bemutató, utolsó A) bérlet. Péntek: Hollandi menyecske, B) bérlet. Szombat: Hollandi menyecske, utolsó C) bérlet. Vasárnap d. u.: Nani, Este: Hollandi menyecske, utolsó B) bérlet.

* Timár Liza, Fenyvessi Emil vendéglátóknak legkiválóbb stációjához érkezett el tegnap este Bródy Sándor Timár Lizának apaszerepében. Mindaz, amit az emberiséghez való művészi közelítetés beszédében és mozdulatokban adhat, benne volt benne élt és ott lüktetett az alakításban. A kiváló művész legjobb szerepei közé tartozik az öreg Timár. Hogy mennyi igazsággal, azt a közönség színi nem akaró lelkesedése bizonyította be a legjobban a második felvonás gyönyörű beszéd- és érzelembravúrral megoldott végjelene után. H. Harmath Józsa és Sipos Zsigmond nehéz és sok művészi intellektust igénylő szerepükben sok igyekezettel kiváló eredményt produkáltak. Darvas, Kallós és Mészáros teljes összjátékkal emelték a szokatlanul jó előadás művészetét, melynek megrendezéseért ugyancsak Kallóst illeti megérdemelt dicséret. (bgy.)

* Schmidthauer Lajos főpróbája. Schmidthauer Lajos az európai híru magyar orgonaművész ma tartotta meg a sajtó képviselőinek jelenlétében holnapi szenzációs hangversenyének főpróbáját. Műsorának gerincét az orgona zeneirodalom két legnagyobb reprezentánsa, Bach és Bossi alkotják. Az elsőnek d-moll fugáját, híres és óriási pedáltechnikát igénylő d-dur Praeludio és fugáját, C-dur Toccata, praeludio és fugáját, azonkívül híres hegedű Chaconnéját, utóbbinak nagyszabású d-dur szonátáját és jól ismert scherzóját játszotta.

* Május 21! Jegyezze meg mindenképp jól magának ezt a dátumot, mert ezen a napon oly kivételes élvezetben lehet mindenkinek része, amelyben évek óta nem volt. Ekkor lesz ugyanis a nyári szinkörben a színházulat közreműködésével a lupényi katasztrófa áldozatainak felszegélyezésére rendezendő majné. Nem szükséges itt, hogy felsoroljuk a kiváló program minden egyes számát, elég, ha megemlítjük,

hogy az összes elsőrendű tagok részt vesznek és például az előjáró beszédet Szendrey Mihály tartja. Siessen mindenki és váltsa meg elővételeiben jegyeit, mert félt, hogy később egyáltalán nem kap már jegyet.

A söröző Arad.

(A sör-drágulás következményei.)

Két nap óta abnormis meleg van. A nap perzselő sugarai elől az emberek a kávéházak és vendéglők árnyas terraszaira menekülnek, hogy hűsítő italokkal oltásák el szomjúságukat. A nyár legkelendőbb hűsítője valamikor a sör volt, amely — mint annak idején megirtuk — tetemesen megdrágult. A drágulás oka a nyersanyagok árának horribilis emelkedése és a nagyarányú üzemköltségek. A sör drágulását főként a nagyobb aradi vendéglők érezték meg, amelyek nyáron mindig hatalmas forgalmat bonyolítottak le. Az elsőrangú éttermek söröző törzsvendégei kimaradtak, mert nem győzik fizetni a drága sört. A drágulás hatásáról Kánya Géza, a Városi étterem tulajdonosa a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A törzsvendégek lassanként kimaradtak, amióta a sör megdrágult. A legtöbbje kisebb étterembe jár, ahol olcsóbb a sör, mert a másod- és harmadrangú étterem tulajdonosa olcsóbban mérheti a sört, hiszen kevesebb adót kell fizetni, mint nekünk és a kiadása is kisebb, mint a miénk. Ebben a forrásban sokkal kevesebb sör fogy el nálunk, mint annak előtte. A vendégek túlnyomó része inkább bort fogyaszt, amely a sörnél lényegesen olcsóbb.

Megkérdeztük Reusz Sándor söraktarost a sörfogyasztásról. A válasz a következő:

— Nagyban a sört éppen oly mértékben vásárolják, mint március előtt. Mi nem tapasztaljuk, hogy a forgalom csökkent volna. Igaz, hogy az elsőrangú éttermek kevesebb sört vásárolnak, de annál többet szállítunk a kisebb vendéglőknek, amelyeknek forgalma megnövekedett.

Az aradi halálos ítélet után.

Mire való a tíz évi hivatalvesztés? — Romániának nincs hohéra

A tamandi gyilkosság főtárgya lása és főként a hatalmas bünyűben kiszabott ítélet méltó szenzációt keltett a városban. Míg a Maros-parti korzón vígan játszott a katonazene és jókedvű fiatalok furdették magukat a langyos tavaszi alkonyatban, addig néhány lépcsővel odébb a törvény sárga épületében taláros bírák ültek szigorú ítéletet emberek felett. Emberek felett, na ugyan így lehet és így szabad őket nevezni, akik a legállatiasabb módon pusztítottak el két emberéletet. Amint hosszú évtizede nem volt hasonló kegyetlenséggel végrehajtott bünténye ennek a környéknek, úgy az ítélet sem lehetett más: kegyetlen, de igazságos. Életért életet — így mondja ezt az írás és így írja elő a törvény. És a bírák, a törvény szakaszainak végrehajtói, de akik emellett mindvégig emberek is egyúttal, nem találtak mérséket ennek az embernek a büntetelményére és Balean Aurélt határra és tíz évi hivatalvesztésre ítélték.

Az akasztófa rémes árnyéka lehegett ebben a városban tegnap este mindenütt. Kávéházban, étteremben, színházban az emberek csak erről beszéltek. A nem jogászok képzeletét egy másik körülmény is izgatta. Vajon mire való a tíz évi hivatalvesztés az ítéletben, ha ugyis felakasztják a bűnöst? Vagy ha el is kerül a kötele, a legjobb esetben tíz évnél hosszabb fogház várhat rá. Talán nem lesz érdektelen, ha erre nézve a legkompetensebb tényező kijelentéseit is figyelembe vesszük, Bittó József táblabíróét, akit ma délelőtt kerestünk fel ez ügyben a törvényszéken.

— Harmincöt év óta működöm az aradi törvényszéknél — mondotta az ítélelhozó tanács elnöke. Bírói praxisomban ez az első halálos ítélet. Hogy végre lesz-e hajtvá, az természetesen még nagyon kétséges. Balean védője ugyanis fellebezett az ítélet ellen. Ha aztán a timisoarai tábla és a legfelsőbb semmitőszék is helyben fogja hagyni, még mindig ott van Őfelsége kegyelme. A kivégzésről beszélni ezek szerint még túl korai. Ha kegyelmet kap és jól viseli magát a fogságban, akkor egy bizonyos idő múltán még ki is eresztethetik. Erre vonatkozik a halálos ítélettel kimondott tíz évi hivatalvesztés, illetőleg a politikai joggyakorlatnak a kérdéses időre szóló felfüggesztése. Ha az ítéletet felfőbb helyen helybenhagyják és a királyi kegyelem is elmarad, úgy természetesen az ítélet cime részének nem sok értelme van.

Arra a kérdésre, hogyha a halálos ítéletet helybenhagyják, ki fogja azt végrehajtani, mivel Romániának nincsen hivatalos állami hóhéra, Romániában ugyanis nem létezik halálos ítélet, Erdélyben és

Bessarabiában azonban a volt magyar illetőleg osztrák polgári büntető törvénykönyv alapján még ki lehet mondani a halálbüntetést. Bittó tanácselnök erre így válaszolt:

Az oroszok félnek hazamenni.

Az orosz népnek szüksége van segítségre. — A szovjet elismerése körül.

GENUA. A politikai albizottság ülésén az oroszok résztvettek, a németek azonban a szövetséges hatalmak akarata folytán nem vehettek részt az ülésen, míg a franciák, akik szintén nem jelentek meg az ülésen, távolmaradásukkal az oroszok ellen demonstráltak. Csicserin az orosz szovjet delegáció vezetője kijelentette, hogy annak az egyezménynek, melyet a hatalmakkal kötni szándékozik, első feltétele a hitel kérdése. Erről a kérdéssel a németekkel kötött egyezményben minczen szó és épen ezért szükségesnek tartotta, hogy ezekben a tárgyalásokba Németországot is vonják bele. Ezután kérdést intézett az ülésen résztvevő hatalmak delegátusaihoz, hogy miért nem érintik a bizottság okmányában a de jure való elismerést, melyre elsősorban helyeznek súlyt. Lloyd George Csicserinnek adott válaszában kijelentette, hogy a szovjetnek de jure való elismerés-

— Hát nincs, nincs, talán jobb is, hogy nincs. Hanem ha elkerülhetetlenül szükség lesz rá, majd csak találunk valakit. Talán pályázatot fogunk kiírni egy alkalmi hóhérra és én meg vagyok győződve arról, hogy fog akadni elég jelentkező.

sét a cannesi határozatok bizonyos előfeltételeitől tették függővé, melyek azonban nem következtek be. Lloyd George kijelentette, hogy már tegnap közölte Schanzer olasz külügyminiszterrel, hogy azokra az államokra, melyek az Oroszországgal kötendő külön szerződést már előkészítették, nem vonatkozik az a tilalom, hogy Oroszországgal nem köthetnek a konferenciák alatt szerződést. Hanem ha előkészítették a külön szerződés megkötését, azt szabadon meg is köthetik. Ez a kijelentés Olaszországra, Svédországra, Japánra és Csehszlovákiára vonatkozik.

GENUA. A Daily Telegraph szerint az oroszok nem mernek visszatérni üres kézzel Oroszországba és ezért nem fogják visszautasítani mereven a szövetségesek jegyzékét. Csicserinék tudják, hogy az orosz népnek szüksége van a segítségre és minden reményük ebben van. (Rador.)

A magyarok elutaznak.

(Schobert sürgősen Genuába hívják.)

Egy genuai távirat szerint a magyar delegációval közölték, hogy annak ellenére, hogy Lloyd George a kisebbségi kérdés felvetése mellett foglalt állást a cseh delegátusok ellenállása miatt a kérdést még sem lehet szövéteni. Ennek fogva a magyar delegáció szakértői, akik a kisebbségi kérdés miatt maradtak Genuában, elhatározták, hogy visszatérnek Budapestre. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter titkárával még Genuában marad.

BÉCS. A Genuában levő osztrák delegátusok sürgetésére Schobert osztrák kancellár ma Genuába utazik. Bécsi politikai és pénzügyi körök komoly jelentőséget tulajdonítanak a kancellár genuai útjának, mert ez az utolsó alkalom, hogy Ausztria számára pénzügyi segítséget eszközöljön ki akár kölcsön, akár hitel vagy akármilyen más formában is. A kancellár útja döntő befolyással volt a mai déli tőzsdére, melyen soha nem tapasztalt magasságba szöktek fel a külföldi fizetőszközök árfolyamai. Ugyanis a külföldi hitelben már alig bizik valaki. A pénzügyi nehézségeket még súlyosbítják a politikai nehézségek is: a legitimista és a kommunista agitációnak egymással való szembefordulása.

GENUA. A meghívó hatalmak keddi ülésén Magyarország és Bulgária megbízottai azt kérték, hogy a kisebbségek védelméről szóló indítványukat írásban terjeszthessék elő. Lloyd George azt

indítványozta, hogy a magyar és bolgár indítványokat az indítványozók írásban terjeszthessék a politikai bizottsághoz, amely azokat pártoló javaslattal a népszövetséghez fogja továbbítani.

GENUA. Vanderlip, a híres amerikai pénzügyi szakértő a genuai konferencia után ellátogat Magyarországra.

A brádi aranybánya elbocsátott munkásai.

(Hiányok a kibányászott aranyból.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a brádi aranybánya igazgatósága 78 munkást bocsátott el a bánya kötelekéből. A munkások feliratot intéztek a munkaügyi miniszteriumhoz, ahonnan távirat érkezett az aradi munkafelügyelőhöz, hogy utazzék ki Brádra és indítson vizsgálatot a bányamunkások elbocsátása ügyében. Niculescu G. Constantín aradi munkaügyi felügyelő hétfőn Brádra utazott és ma visszaérkezett Aradra. Munkatársunknak elmondotta, hogy Brádon kihallgatja az elbocsátott 78 munkást és a bánya vezetőjét. A bánya igazgatója a tárgyaláson kijelentette, hogy a 78 munkást azért bocsátotta el, mert a beszállított aranyércnél hiányok mutatkoztak és a bányászok sok esetben nem teljesítették a tisztviselők parancsait. A bányaeigazgató elmondotta, hogy a bányászok bizalmiférfit egyes olyan dolgokat köztették a munkásokkal, mint a járnákban, amelyek elvették kedvüket a munkától. A vizsgálat során 45 munkást visszavettek az aranybánya kötelekébe. Ezekre a munkásokra egyáltalán semmi vád nem nehezedett, míg a többiek, akik kisebb-nagyobb szabálytalanságokat követtek el, véglegesen elbocsátották.

Börtönben a férj.

(Érdekes válóper, az aradi törvényszéken.)

Nem mindennapi válókeresetben hozott ítéletet az aradi törvényszék. Egy háborúba bevonult ember felesége, akinek férje a harcúterem nyom nélkül elűnt, már régebben azzal a kéressel fordult a bírósághoz, hogy nyilvánosan hívja fel az elűnt férjet a házasság visszaállítására. Mielőtt a törvény által ehhez szükséges egy esztendő eltelt volna, az asszony arról szerzett tudomást, hogy férje egy általa elküvetett gyilkosság miatt az aradi ügyészség fogházának rabja. Most már meg lett volna az elvesztett férj, de a törvényszék felhívásának, hogy a házasságot visszaállítsa, mégsem tehetett volna eleget. Azonkívül a gyilkos férj miatt valószínűleg a menyecske sem valami nagyon büszkélkedhetett. Tehát, hogy a válást siettesse, újra csak az előbbi kérelemmel fordult a bírósághoz: a férj lépjen vele ismét közös háztartásba. Az ügyben ma volt a polgári bíróság előtt a tárgyalás. A férj ezen természetesen nem jelenhetett meg a saját hibáján kívül, így tehát a bíróság a házastársakat jogerősen elválasztottaknak mondotta ki.

LEGUJABB

SZERB ÉS MAGYAR HATÁRŐRÖK HARCA.

Kaposvár. Zala község határában a szerb és magyar határőrök között személyes ügyből kifolyólag összetűzés történt. A szerb őrség a magyar őrekre lött, kik fegyverbe léptek. A szerbek gépjegyverekkel löttek a magyarokra, a kik Kisgerenda községbe vonultak vissza. A szerbek tüzelése ide is követte őket. Egy magyar vándor a lábán megsebesült. A vizsgálat megindult.

A SZOVJET LENGYELORSZÁG ELLEN.

Belgrád. Ideérkezett jelentések szerint a bolsevisták a lengyel határ mentén folytatják a vörös csapatok összevonását. Háború esetén a vörösök Luck és Kovno irányában támadnának. A lengyel határon szovjet agitátorok lázas tevékenysége észlelhető.

OKMÁNYHAMISÍTÓ BÁRÓ.

Berlin. Az ügyészség kiszolgáltatta a magyar hatóságoknak báró Lopreszti Huber földbirtokost, mert hamis okmányokat gyártott egy állítólagos szövetséges létrehozatalára a bajor trónörökös és Albrecht Habsburg főherceg között. Ennek a szövetségesnek a Duna-monarchia francia protektorátus alatt való felállítására lett volna a célja.

KIVÉGZETT KÉM.

Budapest. A honvédtörvényszék Klein Imre honvédelmi miniszteriumi polgári díjnokat halálra ítélte, mert a miniszteriumból több fontos bizalmas ügyiratot lopott el és azokat eladta egy budapesti idegen misszionának. Az elítéltet ma reggel felakasztották.

HIREK.

Már építenek.

Kérvények a város vezetőségéhez.

A város vezetőségétől az utóbbi időben több építkezés engedélyezését kérték. Az aradi Kötőgyár R. T. gyártelepét szándékozik megnagyobbítani és kéri a város engedélyét, hogy az egyemeletes gyárépületre még egy emeletet építhessen. Az Astragyár a telepén egy nagy vasbetonból készítenő műhelyt akar építtetni. Erneszt István kérvényt nyújtott be, hogy a Strada Costa Negri (Nagy Sándor-utcán) egy magánházat építhessen. Grünfeld Sámuel kérvénye szerint egy kisebb bérházat akar építtetni a Piata Mihai Viteazu! (Ferenc-téren.) A városi tanács a kérvényeket véleményezés végett áttette az építészeti bizottsághoz.

— **Könyörgő istentisztelet a görög trónörökösneért.** A városi prefektura felsőbb intézkedés folytán úgy rendelkezett, hogy holnap, csütörtökön délelőtt 11 órakor Aradon az összes felekezetek templomaiban könyörgő istentisztelet tartanak a nagybeteg Erzsébet román királyi hercegnő, a görög trónörökös feleségének felépüléséért. Az istentiszteleteken a hatóságok képviseltetni fogják magukat.

Athén. A román királyi pár ma este Athénbe érkezett. A legújabb hírek szerint Erzsébet kir. hercegnő állapota valamivel javult. Este hétkor a láz 38,4 fok volt, érverése pedig 126-130. (Rador).

— **A prefektus és alispán Radnán.** Dr. Marcus Mihály megyei prefektus és dr. Beles Jenő alispán megyei ügyekben Radnára utaztak, ahonnan a holnap nap folyamán fognak visszatérni Aradra.

— **Moldován János jelölése.** Ma délután jelölték hívei Arad város harmadik képviselőjelöltjét, Moldován Jánost, az Aradana kereskedelmi részvénytársaság vezérigazgatóját, aki pártönkivüli programmal lép fel. Az esti órákig több mint százan írták alá a jelölő ívet dr. Angel István polgármester jelenlétében. A jelölő ív aláírását holnap reggel folytatják.

— **Az egységesítés aradi ünnepe.** Fényes ünnepek keretében üli meg Arad városa május 23-án az egyesülés emléknapját. A megye és a város vezetősége tegnap délután dr. Marcus Mihály prefektus elnöklete alatt meg határozta az ünnepek programját. Ugyancsak fényes ünnepek keretében tartja meg a város május 25-én a hősök emlékeztető ünnepét.

— **Megkezdik az adók kivételét.** Az aradi pénzügyigazgatóságra ma megérkezett a rendelet arra, hogy kezdjék meg az adók kivételét. A pénzügyi kormány a Titulescu-léle adótörvényből eszupán a G és F pontok szerinti adók kivételét fogja végrehajtani. A többi adókat az azelőtt érvényben volt törvény szerint fogják kivetni. Az adókivétel megkezdésének napját még nem állapították meg.

— **Hatósági munkaközvetítés.** Az aradi állami munkaközvetítő vezetője ma a következőket közli az érdekeltekkel: Állást keresnek: 1 borbélysegéd, 2 asztalossegéd és 2 gyári munkás.

Az aradi vasutigazgatóság sorsa.

— Julius elsején megszűnik? — Négy kerületi felügyelőiőség lesz. —

Ma ismét olyan hír érkezett Aradra, amely kétségessé teszi az aradi kerületi vasutigazgatóság sorsát. Egy ma Bucurestiből visszatért főtisztviselő hozta azt a hírt, hogy a CFR. vezérigazgatóság olyan tervvel foglalkozik, amely szerint kétséges, hogy Aradon megmarad-e a vasutigazgatóság. A múlt évben minden hónapban más és más hír érkezett az aradi kerületi vasutigazgatóság sorsáról. Az egyik hónapban az a hír jött, hogy felosztatják, a másikban az, hogy semmiesetre sem osztatják fel. Ezek a hírek az aradi vasutigazgatóság nagyszámú tisztviselőit állandóan ag-

— **Nem lesz rajnai köztársaság. Páris.** A Havas-ügynökség megcáfolja azt a német forrásból eredő hírt, hogy a franciák a rajnai köztársaság proklamálását készítik elő. (Rador).

— **Segélyt kapnak Magyarországon a közalkalmazottak.** Budapest. A kormány a bekövetkezett általános drágaság miatt a közszolgálati alkalmazottak anyagi helyzetének javítására a maga felelősségére átmenetileg május, június és július hónapokra segélyeket engedélyez, melyeknek illetményszerű beillesztésére törvényjavaslatot terjeszt a nemzetgyűlés elé.

— **Wölfling Lipót bankpénztáros.** Bécs. Wölfling Lipót, a volt Lipót Szalvátor főherceg a Bécsi Bank keleti pályaudvari pénzváltójában pénztárosi állást vállalt.

— **A feleséggyilkos őrnagy.** London. A legfelsőbb törvényszék elvetette a halálraítélt Armstrong őrnagy és ügyvéd felelősségét. Armstrongot azért ítélték halálra, mert arzénal megmérgezte a feleségét.

— **Milliók egy Dickens-kéziratért.** Páris. Dickens Károly a nagy angol elbeszélő „Karácsonyi ének”-ének egyik eredeti kéziratát Londonban megvásárolta egy amerikai ember 3700 angol font sterlingért, ami a mi valutánkban nem kevesebb, mint 2220 ezer lei.

— **Eljegyzés.** Soltész Andor közismert törekvő aradi husipáros kedden tartotta eljegyzését Makay Bözsikével Lupenyből. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Németország kölcsönt kér.** Bucuresti. Párisból jelentik, hogy Hermes német pénzügyminiszter megjelenik a jóvátételi bizottság előtt, hogy kifejtse Németország álláspontját a pénzügyi ellátással szemben. Ezenkívül előterjeszti tervét a német pénzügyi viszonyok szanalására vonatkozólag egy rövid lejáratu kölcsön formájában. (Rador).

Berlin. Antant körök véleménye szerint, ha a német kormány válasza a jóvátételre vonatkozólag kielégítő lesz, úgy Franciaország nem fog nehézségeket támasztani a fizetési feltételek nyitására vonatkozólag. (Rador).

— **Eichhorn tábornok gyilkosát halálra ítélték.** Berlin. Szovjetukraina legfőbb törvényszéke halálra ítélte Pasutinszkij baloldali forradalmi szocialistát, aki bevallotta, hogy ölte meg Kievből Eichhorn német tábornagyot.

gödelomban tartották. A főtisztviselő most hozott híradása sem alkalmas arra, hogy a kedélyeket megnyugtassa. Arról van ugyanis szó, hogy úgy a régi királyságbeli, valamint a csatolt területek kerületi vasutigazgatóságainak nagyobb részét felosztatják és csak négyet hagynak meg. A hír szerint Julius elsejétől csak négy helyen működne tovább a kerületi igazgatóságok, még pedig: Bucurestiben, Jassyban, Clujon (Kolozsváron) és a negyedik vagy Timisoarán (Temesváron) vagy Aradon. Tehát a negyedik igazgatóságnak és éppen az aradinak még nem eldöntött a sorsa.

— **Szolgálati beosztás.** Calinic István komiszárt a belügyminiszter szolgálattételre az aradi szigurancához osztotta be.

— **Az apagyilkos kérelme.** Baumann Antal szíjtel fiatalember, aki körülbelül két hónappal ezelőtt megölte az apját, a mai napon kérvényt nyújtott be az aradi törvényszékhez, amelyben 20.000 lei kaució ellenében szabadlábra helyezését kéri. Ugye már a napokban tárgyalás alá kerül.

— **Bécs az erdőben.** A drauci csendőrség jelentést tett az aradi ügyészségnek arról, hogy Petruc György ottani favágót két barátja tegnap az erdőben baktával letöltötte Petruc a támadás nyomán azonnal szörnyethalt. A gyilkosság ügyében az ügyészség azonnal elrendelte a nyomozást.

— **Modern hajmunkák készülnek Fehér si Comp. nőifodrász üzletében.**

— **Az ötmillió lírás csődöt nem rendelék el.** Jelentettük, hogy Izidore Strobie Lupescu bucuresti pamunagykereskedő ellen egy olasz pénzügyi csődnívítási kérelmet adott be az ilfovi törvényszékhez, mert a kereskedő 5 millió olasz lírától szóló váltóját nem rendezte. Az ilfovi törvényszék tegnap mondta ki az ítéletet, amely szerint a csődnívítási iránti kérelmet elutasítja és az olasz pénzügyi kérelmet a költségek megtérítésére kötelezi.

— **A hid fejein.** Budapest. Ma reggel a Ferenc József-hidon járó közönség rémülten vette észre hogy egy fiatalember felkapaszkodik a hid legmagasabb pontján lévő Turul-madár felé. Amikor a fiatalember felért a madárhoz, felkuszott ennek hátára, bucsut jntve a közönségnek, vetkőződni kezdett. Amikor a tűzoltóság magas létrával kivonult, a fiatalember minden segítség nélkül ugyanazon az uton, amelyen felkapaszkodott, visszalért a hídra. Bevitték a rendőrségre, ahol bevallotta, hogy öngyilkosságot akart elkövetni.

— **Elpusztult város.** Az olaszországi Corato várost az eső teljesen elpusztította. A kereskedelem és ipar által fellendült város elpusztulásáról a következő részletek ismeretesek: Az utóbbi hetekben esni kezdett az eső és heteken keresztül mindennap esett. Egy napon a város lakói rémülten futottak az utcára és azt kiáltózták, hogy a házak falai megrepedtek. Nemsokára emeletes házak, paloták omlottak össze. Az emberek tehetetlenül álltak a pusztító vésszel szemben: Rómából mérnökök mentek ki Coratoba és megállapították, hogy a szerencsétlenség oka a hetekig tartó esőzés volt, amelynek az lett a következménye, hogy az agya-

gos falaj annyira megpuhult, hogy a reá épített házak súlyos terhet nem bírtak el. A városban nagy pánik keletkezett. Az emberek, bejégek és agok a város határában hirtelen felépített barakokba menekültek. Egyesek a templomban kerestek menedéket, de a Madonna székesegyház szintén összeomlott. Borzalmas látvány volt, amint a házak összeomlottak és az áldozatok maguk alá temették. Az olasz kormány 9 millió lírát utalt ki az inségeseknek.

— **Az orvosi hivatal a rendőrségen.** A város vezetősége már régebben tervbe vette, hogy az orvosi hivatalt elhelyezi a városházáról a rendőrség épületébe. Annak idején a főorvos tiltakozására a tanács eljettette ezt a tervet. Ujabbán a városnál a hivatalok elhelyezése és megnagyobbítása vált szükségessé s ezért a tanács úgy tervezte, hogy az orvosi hivatalt a régi terv szerint kilakoltatja a városházáról és a megürült helyiségre az illegális ügyek irodáját helyezi. A terv ellen értesülésünk szerint dr. Cucu Vazul városi főorvos tiltakozni fog a városi tanácsnál.

— **Az oroszországi hadifoglyok.** Budapest. Jungerth Mihály külügyi osztálytanácsos Rigából küldött jelentése szerint Oroszországban még körülbelül 5-6 ezer magyar hadifogoly van. Ezrei a nyár folyamán hazajönnek. Mindenki, aki bejelentette hozzátartozóit, meg lehet nyugodva, hogy megindul Moszkvában a munkálat a bejelentett hadifogoly felkutatására.

— **A módosi mandátum.** Az egész bánáti svábságot, de az aradmegyeit is hétek óta izgalomban tartotta a módosi mandátum, mely lemondás folytán megüresedett. A jelölés kérdésében vasárnap tartotta meg Timisoarán a sváb népszervezet vezetősége az ülését, amelyen Muth Csáspár dr. jelöltsége mellett nyilatkozott. Muth dr. azonban a mai politikai helyzetre való tekintettel nem vállalta a jelöltséget, mire a szervező Reitter Imre dr. lovrint ügyvédet jelölte. Mint Timisoaráról jelentik, a kormánypárt Reitter dr. jelöltségével sem rokonszenvezik, hanem a svábság azon frakciójából szeretné a módosi képviselőt amely már a magyar uralom idején is együtt harcolt az akkor még kisebbségi románokkal. Bizonyára erre támaszkodva, a sváb népszervezet most Tengler Jánost, a Raiffeisen-közponit igazgatóját léptették fel a népszervezet hivatalos jelöltjével, Reitter Imre dr.-ral szemben.

— **A cigányzenész kellemtelensége.** Az Aradi Közlöny mai számában hírt adtunk egy aradi cigányzenész kellemtelen kalandjáról, akft, aminit megírtuk egy természetes cigányprimás jelentette fel kéréskedésért az aradi szigurancán. Az illető cigányprimás ma délután bent járt szerkesztőségünkben és hiteles okmányokkal igazolta a hír valótlanságát, amelyet informátorunk rosszakaratlanul adott le egyik munkatársunknak. A cigányprimás adatai szerint Kecskeméten öt jelentette fel a másikk. cigányzenész felesége kéréskedésért és az alaptalan vád miatt négy napig le is volt tartóztatva. Ő, aminit ezt szerkesztőségünkben be is bizonyított, nem kéréskedésért jelentette fel kollégája feleségét az aradi szigurancán hanem csak azért, mert neki Kecskeméten a legnagyobb kellemtelenségeket okozta.

— **Székrekedés.** A budapesti nőorvosi klinika bizonyítványa tanúsítja, hogy a „Ferenc József” keserűvíz gyorsan, biztosan és fájdalom nélkül hat.

Kávésok kongresszusa.

(Megalakult a kávéosok és vendéglősök országos szövetsége.)

ORADEA-MARE. Ma délelőtt 10 órakor nyílt meg Oradea-maren a kávéosok és vendéglősök országos kongresszusa, amelyen mintegy kétszázan jelentek meg. Megjelent Oana dr. belügyi tanácsos is. Dr. Ardelean Justin prefektus, akit a diszelnökségre kértek fel, nyitotta meg a kongresszust. Ezután a kongresszus elnökeiül megválasztották Pongrácz Lajost Sajtumareról, Hangan Petrut Clujról, Fridrich Józsefet Sibiuból és Vajda Sándort Oradea-mareról. Décsi Aurél indítványára kimondották, hogy megalakítják a vendéglősök és kávéosok országos szövetségét. Utána Lendvai Jenő timisoarai kamarai titkár tartott előadást a szabadkereskedelemtől. Délben 2 órakor a gyűlésen megjelentek részére a váradi vendéglősök és kávéosok bankettet rendeztek a Felix fürdőben. Holnap folytatják a tanácskozást. (Rador.)

A francia készülődés.

LONDON. Az alsóházban ma meginterpellálták a kormányt, hogy van-e tudomása arról, hogy francia csapatokat mozgósítanak olyan célból, hogy azokkal német területeket szálljanak meg. Chamberlain államtitkár az interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy az angol kormánynak tudomása van azokról a hírekről, melyek francia mozgósításról beszélnek arra az esetre, ha Németország a május harmincegyedikén esedékes jóvátételt nem fizetné meg. Azonban az államtitkár kijelentette, hogy az angol kormánynak oka van arra a feltevésre, hogy ezek a hírek valótlanok és

ilyen előkészületek tudomásával sem Franciaországban, sem Belgiumban nem történnek.

Bélyeggyűjtők Egyesülete Aradon

(Az alakuló értekezlet.)

Ma este 6 órakor tartotta alakuló értekezletét az aradi Bélyeggyűjtők Egyesülete a Városi Kávéház emeleti külön termében, melyen az aradi bélyeggyűjtők szép számban vettek részt. Az értekezletet Sermann Ignác gyárvezető nyitotta meg, aki ismertette az egyesület célját és örömmel jelentette be azt, hogy az új egyesüléshez eddig a megyéből is számosan akarnak csatlakozni, akik levélben jelentették be, hogy az egyesületbe be akarnak lépni. Hermann gyárvezető megnyitó beszéde után határozatot hoztak, hogy mához két hétre tartja meg az egyesület alakuló közgyűlését, melyen a ma megválasztott előkészítő bizottság be fogja terjeszteni az egyesület alapszabálytervezetét. — Az előkészítő bizottság tagjaivá választották: Hermann Ignác gyárvezetőt, Bartha Róbert mérnököt, Kraus Gyula könyvelőt, Walder Arthur kereskedőt, Joanovici Emil postatisztát és Balogh István hirlapíró.

Mozl.

* Prometheus az Apollóban. A Nordisk filmgyár szenzációs alkotását, a Prometheuszt vetítette szerdán az Apolló olyan óriási érdeklődés mellett, amilyenre már régen nem volt példa. A bemutató aztán igazolta ezt a páratlanul álló érdeklődést. Kiváló szórakozást nyújt a kép azoknak, akik az élet mélyebb értelmeinek művészi szimbolusmált kifejező képeket szeretik. Nem a könnyed szeszációk hajhászása jellemzi a képet. Sem meséje, sem kiállítás nem alapszik trükkökön. De a film-művészet nemesebb értelemben nyilvánul meg benne. Az Apolló még csütörtökön, pénteken és szombaton is ezt a kiváló filmremekét vetíti.

* Cabiria II-ik része az Urániában. Utoljára megy csütörtökön az Urániában a Cabiria II-ik része. A csodálatos technikával elkészített film sokáig emlékezetes marad azoknak, akik megnézték, mert hatalmas kortörténelmi tudással és művészi intencióval egy rég letűnt kort sikerült oly reális hűséggel feléleszteni, hogy nemcsak a felvételek szemlélteti a kép, hanem kisugározza a világsággal az ódon patinás levegőt, a mely oly megbecsülhetően élvezetet nyújt a nézőnek. A gyönyörű képet már csak csütörtökön veheti az Uránia.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Május 17.) Dollár 140, márka 0.52, sokol 2.72, dinár 1.92, magyar korona 18 és fél, budapesti kifizetés 5.46, bécsi kifizetés 66.5, berlini kifizetés 0.51, prágai kifizetés 2.72, francia frank 13.5.
Zürichi nyitás. (Május 17.) Berlin 184, Newyork 522.5, Milano 2755, Prága 1000, Budapest 68, Zágráb 190, Bucaresti —, Varsó 13, Bécs 5.25, lebellyezett osztrák korona 5.50.
Budapesti nyitás. (Május 17.) Napoleon d'Or 3030, dollár 781, márka 279.5, osztrák korona 8.10, leu 552, sokol 1491, dinár 1107.
Zürichi zárta. (Május 17.) Berlin 183, Newyork 522.5, Milano 2747, Prága 1000, Budapest 68, Zágráb 190, Bucaresti —, Varsó 13, Bécs 5, lebellyezett osztrák korona 5.50.
Budapesti zárta. (Május 17.) Napoleon d'Or 3030, dollár 783, márka 280, osztrák korona 8.10, leu 549, sokol 1492, dinár 1102, lengyel márka 19.25.

Sport.

Magyar-lengyel barátság.

(Magyar labdarugók ünneplése Krakóban.)

BUDAPEST. A Krakóból visszatért győztes magyar football-játékosok kijelentették, hogy magyar csapatot még sehol sem fogadtak úgy, mint Krakóban a lengyelek. Megérkezésük alkalmával a lengyelek tüntető melegséggel fogadták őket. A sportlapok külön kiadásokat adtak ki. Az egyik sportlap „A magyar testvérekhez” című vezércikkében a következőket írja: A lengyel és a magyar két testvér. Magyar testvéreik! Nem fordítottátok el tőlünk szíveket. Most, amikor benneteket porbasujtottak, mi fordulunk hozzátok biztató szavakkal: az igazság győzni fog. A lengyelek boidogok, hogy a magyarok, akik a sportban mestereik, elsőknek mérköznek meg velük szabad hazájukban. A játéktéren a magyar csapatot percekig tartó taps és éljenzés fogadta és a játékosokat virágosóval árasztották el. Az ünnepélyes folytatódott a banketten ahol Mickowszky lapszerkesztő a magyar történelemből vett idézetekkel rámutatott arra, hogy a két testvérnép egymásra van utalva. A beszéd után felhangzott a taps, majd elénekeltek a magyar és a lengyel himnusz.

A szerkesztésért: **KÁROLY JÓZSEF** felel.

Cenzurat: **Dr. Romul Mager.**

Az Aradi GFR. és ACSEV. mozdony és motortervezők kara saját olvasókörre és segélyegylete javára f. hó 25-én (áldozó csütörtökön) d. u. 1 órai kezdettel a városliget egész területén, jótékonycélú országos

népünnepélyt

rendez, melyre a tisztelt közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség.

A zenét elsőrendű katona zenekar szolgáltatja. A legérdekesebb szórakoztatásról gondoskodva van, különösen kiemelendő: eredeti gőzmozdony menet kísélete, művészi táncok bemutatása, légtelke, szerencsehalászat, zsákbaftás számverseny st.

Este 9 órakor

szépségversennyel egybekötött zártkörű táncmulatság a ligeti vendéglő nagytérképében. 2286

Sürgösen eladók!

Magán- és bérházak kerttel vagy kert nélkül — Gazdálkodásra alkalmas házak borpincével — Házak kitűnő forgalmu üzletekkel. — Háza kitűnő forgalmu üzlettel 55 ezer Lei készpénzzel átvethető. — A város különböző részeiben több fűszerüzlet italmérséssel bővebbet HAASZ ALBERT iróddja Str. Romanului (Zrínyi-utca) 6. sz. 11761

Sertéshizlalda és szalamigyár

Vámosgálfalván 8 hold ingatlan a Küllő partján 1000 darab sertésre belonszállások, csatornázás vízvezeték malom vágóhid, feldolgozóműhelyek, motorerőre berendezett gépekkel fűtődő hűtőhelyiségek, kényelmes lakóépületek stb. Dicsőszentmártonban modern berendezésű üzlethelyiség

eladó vagy berbeadó.

Esetleg tökéletes szakember részese-déssel vagy anélkül vezetőül felvétetik. Érdeklődni: Husipar R. T. Dicsőszentmárton. 1791

Ha jó csokoládé bontott akar Ön, akkor csak WOLF-féle

Ujszentannai csokoládét kérjen. 1513

Agris község előjáróságától. No. 372—1922.

HIRDETMENY.

Agris község előjárósága közhírré teszi, miszerint Agris község tulajdonát képező fehér piros földbánya folyó évi május 30-án délelőtt 10 órakor a község házában árverésen 2 egymásután következő évekre haszonbérbe adja. Az árverési feltételek a jegyzőnél hivatalos órák alatt megtekinthetők. Agris 1922. május 15. 2282

Alexandru Bodai jegyző. Bode Mihály bíró.

Tetőtől-talpig
felruház (összesen 18 éves korig) a **Tulipán Gyermek Otthon** Darvas Jenő 11992 az összes gyermekruházati cikkek különlegességeinek áruháza **Budapest** IV., Koronaherceg-utca 8/a

Figyelem!

A legszebb és legolcsóbb nyári assour ARADON, Strada Col.

ruhák és blousok, továbbá Combinék, házi ruhák és pongyolák Plesz Gyula női ruhaárúházában. A színház hátsó bejáratával szemben. Külön francia és angol mérték-osztály! :: Kérem áruháza megtekintését!

Pénteken este indítunk futárt Cluj (Kolozsvárra) magyar és cseh vizumot 36 óra alatt közismert pontossággal szerzünk: **KELET** hirlapiroda Sfr. Alexandru (Salacz-u.) 1

Felhívás! Nagytakarítást ne végezzen senki addig, míg áránjat... Lovas Károly

lakástisztítással váhlatától, Str. Oltuz (Hős-u.) 30a Parketta surolás, beoreztés, poleskaltás olcsón és felelősség mellett.

JÉGSZEKRÉNY ELSŐRENDÜ KIVITEL

gyári áron darabonként is kapható

Kohn József

jégszekrénygyár Arad, Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 32. 11580

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

MÉRLEGKÉPES könyvelő állást keres. Irakönyvelést is elvállal. Megkereséseket „Könyvelő” jelzéssel a kiadóhivatal felé fordítsa. 2272

JOBB MINDENES kény esetleg bejárónó keresetért Str. Pescarului (Thököly Imre-utca) 3. 2285

LEVELEZÉST, könyvelést vállalkozó napi 1-2 órára. Cím Wallinger hirdetőjében. 12336

NÉMET órákat fufányos árért ad németországi urhölgy. Cím Wallinger hirdetőjében. 12337

FÜZÖNÖNEK ajánkozik letétileg Bucarestbe, vagy más regáltbeli városba perfect füzönő. Cím Wallinger hirdetőjében. 12336

EGY aradi kényt El a szüleinél lakhat gyermekem mellé keresek. Cím Kelet hírlapirodában. 11582

SZOLID, ügyes, magános uritót házzvezetőnek keresek fiatalember. Cím a kiadóban. 2229

FIATAL MŰSZERÉSZ és villanyszerelő állást keres. Esetleg softörnek. Cím a kiadóban. 2291

JÓL FŐZŐ szakács állást keres. Esetleg ari családnál. Cím a kiadóban. 2296

Vétel és eladás.

ALKALMI ELADÁS 120 cm. széles bárányvászon 34 leu. Strada Marasesti (Erdős-utca) 8. 2162

BORGARNITURA konsol-szekrény. Egyvertartó, ebédlovány székek s:bfutordarabok eladók Str. Georghe (Dezső-utca) 4c) 2283

SALVATOR Előparaik. Bodoki Matild. Ásványvizek érkeztek Mindenféle üres füvet megvételre keresek Kardos Ásványvízkereskedő. 2281

ELKEZDETT helyem perzsaszőnyeg 2500 leuért eladó. Papp Str. Episcopul R Ciorogariu (Vécsey-utca) 8. 2280

GÁRDEROB szekrény. kertü pad megvételre kerestük Cím Wallinger hirdetőjében. 12337

BORFEDELES nyitott hintó, négyülékes csukott batár ujonnan fényezve, kifogástalan állapotban eladó. Strada Baritiu (Rákóczi-utca) 7. 2287

MŰTÁRGYAKAT. porcellánokat figurákat vázákat szobrokat japán és kínai dolgokat, antik butorokat festményeket, mindenfajta ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászőnyegeket, díszlámpákat és egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bul. Regina Maria 20. Fischer Előpalota) Alkalmi ajándékok dus beváltási forrása. 11691

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat perzsa, szmirna argamant-szőnyegekért török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért modern és antik díszlámpákért, japán vázákért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindenmiféle műbecsi réziségekért Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Oránay-palota. 12911

KÉT darab szép autó eladó Str. Luther-utca 1. sz. 8. ajtó. 2284

PIANINOT zongorát győzöket brhansokat magas árban veszek. Leveleket „Piano” jelzéssel a kiadóhivatalba kérek. 12021

NYOLC LŐERŐS keveset használ első rendű gyártmányú benzínmotor teljesen jókarban sürgősen eladó. Megtekinthető Székelygyár Buzsá. 2258

GYÖNYÖRŰ FEHER RÓKA BOA egészen új eladó. Megtekinthető az „Aradi Ujság” kiadóhivatalában Fischer Előpalota. 11805

Ingatlan.

EGY SAROKHAZ vegyeskereskedéssel, korlátlan italméréssel, trafikál (kert-helyiség). Egy bérház. Egy nagyobb ház, mely gyártelepnek is megfelel két üzlet-helyiséggel ELADÓK. Továbbá kisebb-nagyobb magán és bérházak és egyéb ingatlanok eladók. Bővebbet az AGENTURA ROMANEASCA-nál Arad, Boulevardul Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 17. 2290

SAROKHAZ vásártér közelében körsemával és fűszerüzettel eladó. Str. General C Coanda (Borona-utca) 21. 2286

MEGBIZOIM részére keresek belvárosi modern magánházakat 150.000-400.000 Leig Wallinger iroda. 12336

A BELVÁROSBAN, közelfekvő, MODERN, IDEÁLIS MAGÁNHAZ 4 szoba, fürdőszoba és összes mellékhelyiségekkel, igen szép virágos kerttel, ELADÓ. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2262

Uzletek.

HENGER-MALOM ELADÓ Jeck, San-Nicolaul-Mare (Nagyszentmiklós.) 2250

Ellátás.

URIHÁZNAK elsőrendű konyha kapható. Kivánatra francia konyha is. Cím a kiadóban. 2277

Különféle.

EZERJÓFŰ gyomorfájás pártatlan hatása szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvaltság emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy szerár Aradon. 10831

Ide figyeljen!

Tízóraira, ebédre, vacsorára jégbeütve lakásáig szállítok naponta friss töltésű Temevári világos sört 4.- Le! Temevári barna sirt 4.50 Le! Havi előjegyzéseknél mindennapi 1 üveg megrendelésnél havonta 2 üveg ingyenes. ROTHNAL, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. 12337

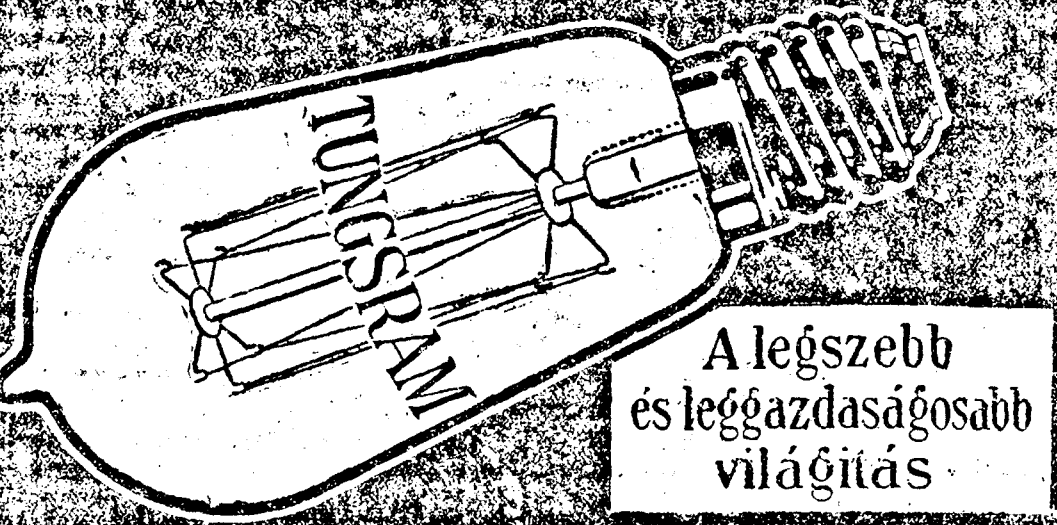
IMPORT DOINA EXPORT

Casa de comert. Kereskedelmi Vállalat. ARAD, str. Baritiu (Rákóczi-u.) 5 Firma Registrata. :-: Telegram: DOINA, ARAD.

Nagybani vétele és eladása: Villázott faszén, tűzifa, épület- és bányafa, gabona, zab, bab, és egyéb hüvelyesek, takarmány, bor, italok, zsír, szalonna és egyéb áruknak. Elvállaljuk bármily nagy erdőknek kitermelését. Elvállaljuk megyék, városok, községek, kórházak és egyéb közintézetek részére gabona, liszt, élelmiszer és tűzifa ellátását. Mindenféle árunak nagybani bizományba vétele. Elvállalunk bármilyen kereskedelmi megbízást és közvetítést bármely országba. Exportálása élő és vágott szarvasmarháknak és sertéseknek. 11582

Ingatlanok adás-vétele.

TUNGSRAM

A legszebb és leggazdaságosabb világítás

Követeljük mindenütt

TUNGSRAM

felírású lámpát

Átköltözések

helyben és vidékre nyitott és kárt biztosító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolt telefon 250. sz. 2156